

Community-based Research for Sustainability Association (CRS)

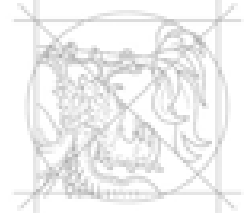
Akciókutatók a Fenntarthatóságért Egyesület (AKUT)

Részvételi akciókutatással a transzformatív társadalmi változásokért – egy szegedi RAK folyamat tapasztalatai

Málovics György – Juhász Judit

Gazdaságtudományi Kar Kutatóközpont

UNIVERSITAS SCIENTIARUM SZEGEDIENSIS
SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

Miről lesz szó?

▶ I. Részvételi akciókutatás (RAK)

- ▶ Módszertani jellemzők

▶ II. Munkánk rövid bemutatása: RAK Szegeden

- ▶ Folyamat
- ▶ Eredmények

▶ III. RAK és (transzformatív) társadalmi változások

- ▶ „Transzformatív” változás
- ▶ Akció-reflexió
- ▶ PAR tehetetlensége

RAK – Részvételi akciókutatás

1. Kritikai, progresszív kutatási módszertan: dinamizmusok felismerése, események követése
2. Olyan társadalomkutatás, ami kifejezetten **a társadalmi változások** előidézése érdekében folyik (Bodorkós 2010, Pataki et al. 2011)
3. Értékorientált, **normatív** (társadalmi igazságosság, részvétel szerepe)
4. A kutatói szerepben részt vevők tudatosan alkalmazzák a **tudományos megismerés** szabályait, eszközeit
5. Lényegi eleme (fő célja?) az **akció** (folyamatos reflexió, a tudás működőképességi tesztje)

6. **Együttműködő** → kutatók és érintettek folyamatos, rendszeres együttműködésén alapul, a tervezéstől az eredmények felhasználásáig

7. A résztvevők nem tárgyai a kutatásnak, hanem **aktív hozzájárulói**

8. Cél: a világ **kreatív cselekvőivé** váljanak

6. **Közösség** természetes **közelsége és közege** (mikroperspektivikus jelleg)

7. **Emberiesség, empátia, elkötelezettség** (belső vívódások)

A szegedi RAK folyamat

3. Fázis
Többféle irányban működő tevékenység
folyamatos partneri kutató-civil együttműködés

2. Fázis Reflexió

(1) Milyen, a helyi Roma közösség számára releváns problémákat észleltünk az eddigi RAK fázisok alatt?

Kapcsolatfelvétel a szegregátumban élőkkel,

(2) Milyen egyéb együttműködési lehetőségek vannak még a helyi telepések a tanoda megvalósításának irányába? A helyi cigánysá integráció, antiszegregáció kapcsán?

helyzetének megismerése.

Reflexió/tervezés: Hogyan tovább a közösen megvalósítandó projekt/terv/Adciók (és kutatás) kiválasztott projekt (tanoda) kapcsán?

kidolgozását megvalósítandó megfigyelés

2. Együttműködés önkormányzati ügyekben → pl. helyi antiszegregációs

terv kidolgozása és ennek segítése RAK segítségével, photovoice (kép-
hang) módszerrel (1) Szakirodalom feldolgozása

Célkiűzés megvalósításra Adció: (2) Egyéni mélyinterjúk, csoportos beszélgetések

cigányság helyi szinten, problémák azonosítása, tanácsadás

megértése, Együttműködés önkormányzati ügyekben → pl. helyi antiszegregációs

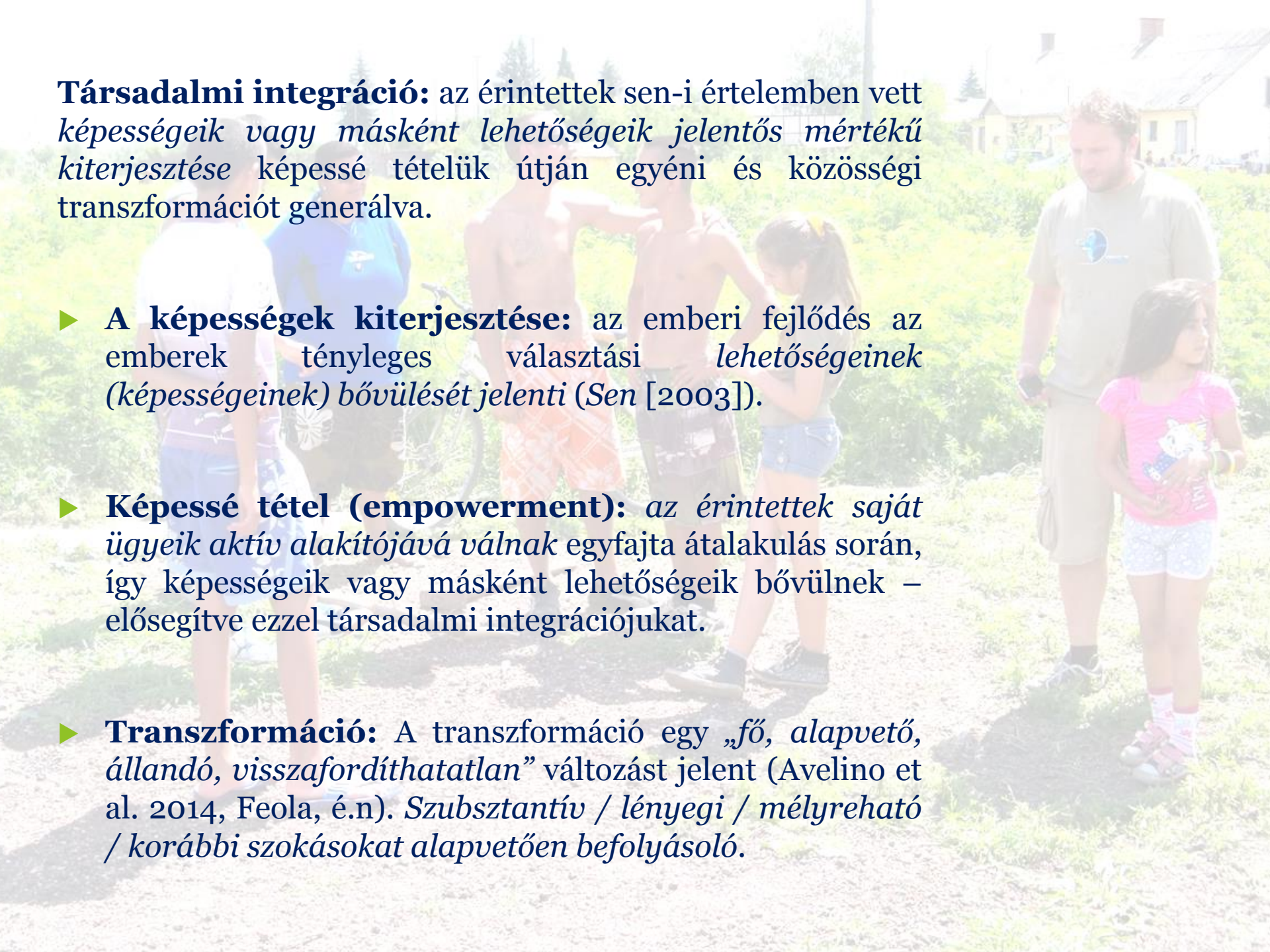
segítségnyújtása (1) Csoportos beszélgetések

6. Patrónus program (2) Folyamatok facilitálása (egy helyi

7. Közös (szertárs) kooperatív pedagógus és a helyi Roma

(1) Szakirodalom feldolgozása (vezetők közt)

(2) Egyéni mélyinterjúk, csoportos beszélgetések

Társadalmi integráció: az érintettek sen-i értelemben vett *képességeik vagy másként lehetőségeik jelentős mértékű kiterjesztése* képessé tételük útján egyéni és közösségi transzformációt generálva.

- ▶ **A képességek kiterjesztése:** az emberi fejlődés az emberek tényleges választási *lehetőségeinek (képességeinek) bővülését jelenti* (Sen [2003]).
- ▶ **Képessé tétel (empowerment):** az érintettek saját ügyeik aktív alakítójává válnak egyfajta átalakulás során, így képességeik vagy másként lehetőségeik bővülnek – elősegítve ezzel társadalmi integrációjukat.
- ▶ **Transzformáció:** A transzformáció egy „fő, alapvető, állandó, visszafordíthatatlan” változást jelent (Avelino et al. 2014, Feola, é.n). *Szubsztantív / lényegi / mélyreható / korábbi szokásokat alapvetően befolyásoló.*

RAK és transzformáció: „transzformatív” változás

- Sok szempontból „komoly” eredmények
 - tanodák
 - rendezvények
 - új pályázatok
 - önkormányzati támogatás
 - helyi Roma vezetők hangjának megerősödése
 - patrónus program
 - közösségszervezés
- De: Mi a viszonya ennek a **„transzformatív”** társadalmi átalakuláshoz (ami végső soron a célunk lenne)?

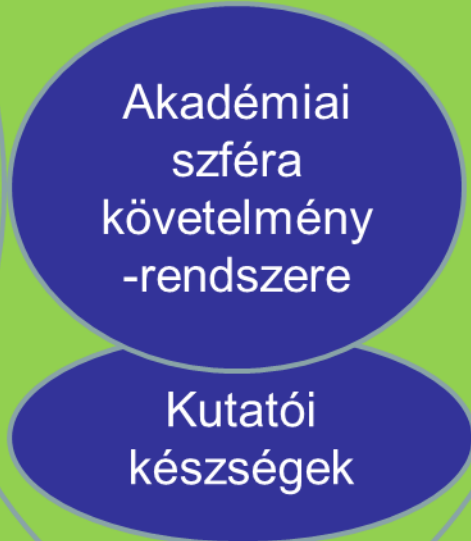
Akció – reflexió

- ▶ **Valami elindult, de**
 - ▶ Továbbra is mélyszegény környezetben élnek
 - ▶ Formális munkaerőpiacon való helyállásuk kérdéses
- ▶ **„Mi is az egyes szereplők célja a RAK folyamattal?”**
 - ▶ *Misi és a kutatócsoport kapcsolata*
 - ▶ *A kutatócsoport és a „tisztán megvalósítók” kapcsolata*
- ▶ **A képessé tétel és transzformáció szintjei**
(egyén, család, közösség, település)
 - ▶ Családon belül csak egy-egy embert érint
 - ▶ Nem minden család kerül be a programba
 - ▶ Kinek segítsünk és kinek ne? (Közösségi hierarchia befolyása)
 - ▶ Van a szintek között kapcsolat? Ha van, akkor milyen?
- ▶ **A folyamatok tehetetlensége**
 - ▶ A közösség tehetetlensége
 - ▶ RAK folyamat tehetetlensége

RA Külső (helyi-országos) tényezők

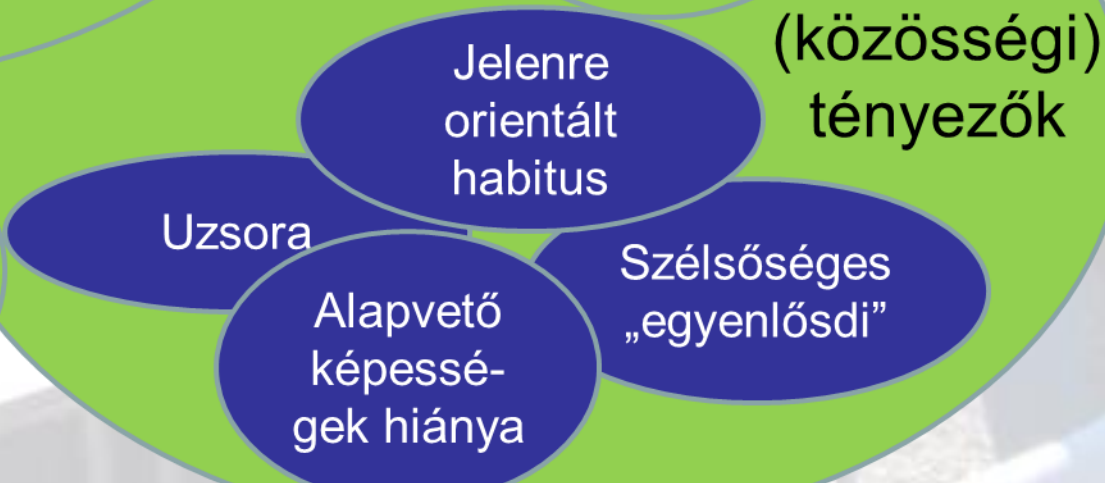
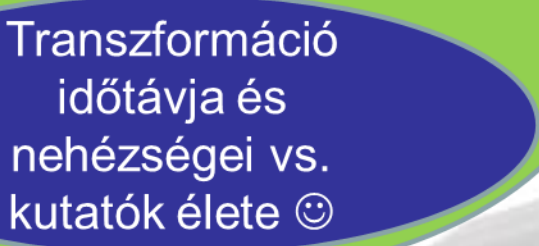
Információ

Belső (akadémiai) tényezők

Belső (személyes) tényezők

Belső (közösségi) tényezők

Összegzés

▶ RAK és transzformáció

- ▶ Komoly nehézségek/korlátok és lehetőségek → egyszerre (ciklikusan?) reménytelen és reményteljes
- ▶ Időtávja hosszabb (pláne az akadémiai szférában szokásos időtávhoz képest)
- ▶ Komoly erőfeszítést igényel
 - ▶ RAK vs. konvencionális kutatás
 - ▶ Kiszakadás a komfortzónánkból (elefántcsonttoronyból)
 - ▶ Kapcsolat a „valósággal”
 - ▶ Releváns tudás (jelentős tudásteremtési potenciál)
 - ▶ Siker (?)
- ▶ RAK mint életforma?

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET

Málovics György

malovics.gyorgy@eco.u-szeged.hu

Juhász Judit

judit.juhasz89@gmail.com

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi
Kar Kutatóközpont

Akciókutatók a Fenntarthatóságért Egyesület